

COVID 19 PANDEMİSİ VE HİZMET İÇİ EĞİTİM

COVID-19 AND IN-SERVICE TRAINING

Nazik YALNIZ^a, Ebru KÖSEOĞLU^a, Arzu KAPLANOĞLU^b, Sedat ALTIN^c

Sayın Editör,

Geçmişten günümüze dek yaşanan her pandemide olduğu gibi, 2019'un sonunda ortaya çıkan ve hızla yayılan Coronavirüs (Covid-19) pandemisi de, sosyal yaşamdan ekonomiye, eğitimden iş yaşamına kadar tüm sistemlerde önemli değişim ve gelişmelere neden olmaktadır. Bu değişim ve gelişmelerin sağlık bakım sistemlerini önemli derecede etkilediği ve etkileyemeye devam edeceği bilinen bir gerçektir. Tahmin edilemeyen sonuçları nedeniyle bir afet olarak da değerlendirilen Covid-19 pandemisinde, sağlık bakım hizmeti veren kurumlar rutin hizmet akışını sürdürürken pandemi ile ortaya çıkan/çıkabilecek her soruna/sorunlara karşı hazırlıklı olmaları gerekmektedir. Bu doğrultuda pandemi öncesi, sırası ve sonrasını kapsayan çok paydaşlı bütüncül bir yönetim planı büyük önem taşımaktadır. Etkin bir yönetim planında her paydaşın ortak faaliyetleri arasında "eğitim/hizmet içi eğitim" kavramı önemli bir gösterge olarak ortaya çıkmaktadır.^{1, 2, 3}

Bu doğrultuda sağlık bakım hizmetlerinin sürdürülebilirliği, sağlık çalışanlarının sürekli eğitimi ile mümkün kılınmaktadır. Sağlık Bakanlığı "Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği"nde de ilgili çalışanların günün koşullarına uygun olarak yetişmeleri ve görevin gerektirdiği bilgi, beceri ve davranışlara sahip olmalarını sağlamak; etkinlik ve tutumluluk bilinci ile yetiştirilerek verimliliklerini artırmak ve daha üst görevlere hazırlanmaları amaçlanmaktadır.⁴ Sürekli eğitimin önemli bir parçası olan hizmet içi eğitim pandemi sürecinde alınan hızlı kararlar, iş yükünün artması, görevlendirmeler, çalışanlar arasındaki bulaş riski ve enfeksiyon kontrol önlemleri gibi nedenlerden dolayı farklı yöntemlerle düzenlenmektedir. Bu süreçte COVID-19 ile beraber yükselişe geçen uzaktan eğitim sistemi de sağlık kurumları

için önemli bir öğrenme yöntemi haline gelmektedir.⁵

Pandeminin ülkemiz için etkilerini önlemeye veya azaltmaya yönelik hazırlanan Pandemi İnfluenza Ulusal Hazırlık Planı'nda özellikle solunum yoluyla bulaşan enfeksiyonların kontrolünde gerekli davranış modelleri toplumda ve sağlık profesyonelleri arasında yeterince yerleşmediği belirtilmektedir. Bu bağlamda "İkinci ve Üçüncü Basamak Sağlık Kurumları Eğitim Birimleri'nin sorumlulukları "pandemi döneminde sağlık personeline yönelik eğitimlerin planlaması, uygulanması, değerlendirilmesi, analiz edilmesi ve gerekli iyileştirme çalışmalarının düzenlenmesi" olarak açıklanmaktadır. Bu plan doğrultusunda Covid-19 hizmet içi eğitimleri;

Pandemi Öncesi Dönemi

- Genel enfeksiyondan korunma ve kontrol önlemleri,
- Çalışan personelin tamamına pandemi planı (genel bilgileri ve sorumlulukları)

Pandemi Dönemi

- Pandemi influenza etkeni/Covid-19 etkeni
- Vaka tanımı,
- Vaka yönetim algoritması,
- Tanı ve tedavi protokolleri
- Sağlık kurumlarında enfeksiyon kontrolü
- İhtiyaç halinde tespit edilen diğer eğitim konuları gibi eğitim içeriklerini kapsamaktadır.⁶

Covid-19 gibi pandemiler, sadece toplumsal ve bireysel sorgulamayı değil, aynı zamanda "sağlık çalışanları pandemiye hazır mı?" sorusunun ve sürekli eğitiminin de sorgulanmasına fırsat tanımaktadır. Sağlık kurumlarında hizmet içi eğitim süreci, Covid-19 pandemisinin başarılı olmasının küresel, ulusal, yerel ve bireysel mücadeleyi gerektirdiği bilinci ve bu süreçteki rol ve sorumlulukları doğrultusunda düzenlenmeli ve tüm

Geliş Tarihi/Received: 20.05.2020 Kabul Tarihi/Accepted: 31.05.2020

^a Uzman Hemşire, Yedikule Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Eğitim AR-GE Birimi, İstanbul

^b Uzman Hemşire, Sultangazi Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Eğitim AR-GE Birimi, İstanbul

^c Prof. Dr., Yedikule Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul

Yazışma Adresi/Correspondence: Nazik YALNIZ

E-posta: nazosengun@gmail.com

çalışanların etkin sağlık bakım hizmeti sunmaları sağlanmalıdır.

KAYNAKLAR

1. Aslan R. Tarihten günümüze epidemiler, pandemiler ve COVID-19. Göller Bölgesi Aylık Ekonomi ve Kültür Dergisi, 2020;8(85):35-41.
2. T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü (2020). Koronavirüs, [online]. Website [Online]. Website <https://covid-19bilgi.saglik.gov.tr/tr/> [Erişim Tarihi: 07.05.2020]
3. World Health Organization (2020). Coronavirüs Disease (Covid-19) Pandemic [nline]. Website <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019> [Erişim Tarihi: 05.05.2020].
4. T.C. Sağlık Bakanlığı (2009). Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği, [online]. Website <https://www.saglik.gov.tr/-TR,10513/saglik-bakanligi-hizmet-ici-egitim-yonetmeliği.html> [Erişim Tarihi: 04.05.2020].
5. Yamamoto G, Altun D. Coronavirüs ve çevrimiçi (online) eğitimin önlenemeyen yükselişi. Journal of University Research, 2020;3(1):25-34.
6. T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü (2019). Pandemik İnfluenza Ulusal Hazırlık Planı [online]. Website https://grip.gov.tr/-depo/saglik-calisanlari/ulusal-_pandemi_plani.pdf [Erişim Tarihi: 03.03.2020]